

21 בנובמבר 2012

מבצע עמוד ענן - עדכון מספר 6

פעילי הג'האד האסלאמי בפלסטין וחזבאללה מבליטים את מרכזיותה של איראן בסיוע הצבאי לארגוני המחבלים ברצועה ובכלל זה אספקת רקטות "פג'ר 5". גם בתקשורת האיראנית התפרסמו דברי שבח לסיוע הצבאי האיראני למחבלים

כללי

1. בארבע השנים, שחלפו מאז מבצע "עופרת יצוקה", מילאה איראן תפקיד מרכזי בתהליך השיקום והשדרוג של היכולת הצבאית של חמאס (עימה התגלתה מחלוקת עקב ההתקוממות בסוריה) ושל הג'האד האסלאמי בפלסטין (הארגון המקורב ביותר לאיראן). תפקידה המרכזי של איראן בא לידי ביטוי באספקת אמצעי לחימה איכותיים, שחמאס והג'האד האסלאמי עשו בהם שימוש במבצע "עמוד ענן". היבטים נוספים של הסיוע הצבאי האיראני היו הדרכת פעילים באמצעות כוח קדם של משמרות המהפכה, סיוע כספי וסיוע לפיתוח וייצור עצמי של אמצעי לחימה¹.

2. דגש מיוחד שמו האיראנים על הרחבה ושדרוג של ארסנל הרקטות של חמאס והג'האד האסלאמי בפלסטין, שכלל גם רקטות מסוג "פג'ר 5" ארוכות טווח, המגיעות לאזור ת"א. מרבית הרקטות הללו זה הושמדו במכת הפתיחה של צה"ל אולם בידי המחבלים נותרה עדיין יכולת שיורית, שמצאה ביטוייה ב"טפטוף" רקטות "פג'ר 5" לעבר גוש דן. הירי לעבר גוש דן הוצג ע"י חמאס והג'האד האסלאמי בפלסטין כהישג המרכזי במבצע.

¹ פרוט ראו לקט מידע מה-1 במרץ 2011: "הטרור נגד ישראל מרצועת עזה מאז מבצע עופרת יצוקה נתונים, מאפיינים ומגמות".

רקטת פג'ר 5 מתוצרת איראן בעלת טווח של 75 ק"מ

3. עד למבצע "עמוד ענן" הקפידו האיראנים וארגוני הטרור הפלסטינים, שלא לתת פומבי לסיוע הצבאי האיראני ובכלל זה בתחום שדרוג מערך הרקטות. במהלך המבצע חל שינוי במדיניות הפרסום של הג'האד האסלאמי בפלסטין וחזבאללה, שפתחו בקמפיין תקשורתי (על פי בקשה איראנית?) במסגרתו הובלט הסיוע הצבאי של איראן, סוריה וחזבאללה לארגוני המחבלים ברצועה. כך למשל, מנהיג הג'האד האסלאמי בפלסטין רמז'אן שלח וסגנו זיאד נח'אלה שבו ושיבחו את הסיוע האיראני באמצעי לחימה, בכסף, ובידע לייצור מקומי של אמצעי לחימה. מנהיג חזבאללה חסן נצראללה הדגיש גם הוא את חשיבות הסיוע הצבאי, שהגישו איראן, סוריה וחזבאללה, שהומחשה ביכולות הצבאיות שהפגינו הארגונים בעת הלחימה הנוכחית. גם בתקשורת האיראנית הופיעו דברי שבח לסיוע האיראני הצבאי למחבלים בצד הכחשות וגילויי ביקורת על כך (בין השאר בשל חשש מתביעות משפטיות במדינות המערב).

4. חשיפת הסיוע הצבאי האיראני, ובכלל זה אספקת רקטות מסוג פג'ר 5, משקפים, להערכתנו, תסכול איראני עמוק מהאופן שבו מצרים ובעלות בריתה (תורכיה, קטר) מובילות את התיווך להפסקת הלחימה (כשקהיר הפכה למוקד המגעים). מדינות אלו, לשיטתה של איראן, מפגינות פטרונות על הבעיה הפלסטינית, זוכות לרווחים מדיניים-תעמולתיים ומותירות בצל את איראן ללא אשראי על הסיוע הצבאי, שהגישה לחמאס ולג'האד האסלאמי בפלסטין אשר איפשר למחבלים להילחם נגד ישראל. מעבר לכך, להערכתנו, נובע התסכול האיראני מכך שמבצע "עמוד ענן" המחיש את התחזקות מעמדו של הציר המוסלמי בהובלת תנועת האחים המוסלמים בזירה הבינערבית ומול ארה"ב והמערב. ביטוי לכך ניתן במאמרי פרשנות, שהתפרסמו בימים האחרונים בתקשורת האיראנית אשר יותר מאשר ביטאו תמיכה בחמאס הם מתחו ביקורת כלפי מנהיגי מדינות ערב על שאינם מגישים סיוע מעשי וממשי לפלסטינים.

דוגמאות לדברי השבח לסיוע הצבאי האיראני לארגוני הטרור ברצועה

הג'האד האסלאמי בפלסטין

5. להלן מבחר ציטטות של בכירי הג'האד האסלאמי בפלסטין:

א. **רמז'אן שלח**, מנהיג הג'האד האסלאמי בפלסטין, התבקש להגיב על דברי ח'אלד משעל לפיהם קיימת מחלוקת בין חמאס לאיראן בנוגע למשבר הסורי. הוא השיב, כי גם אם קיימת מחלוקת בעניין סוריה **אין מחלוקת עם איראן בנוגע למה שקורה ב"פלסטין" בנוגע ל"תוקפנות" כלפי עזה**. הוא הוסיף: **"בנושא זה אנחנו מסכימים עם איראן במאת האחוזים. איראן נתנה לנו את כל התמיכה, הנשק שמשמש את ההתנגדות- כל העולם יודע שמקורו העיקרי הוא איראן או נשק, שהגיע במימון איראן"**. רמז'אן שלח הוסיף, כי אמצעי הלחימה הללו הגיעו מבחוץ דרך מצרים והגעתם **"תמשך גם בעתיד"** (אלג'זירה, 20 בנובמבר 2012).

ב. **זיאד אלנח'אלה**, סגן מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין, הנוטל חלק בקהיר במו"מ להפסקת האש, העתיר שבחים על איראן במספר **אמצעי הלחימה האיכותיים, שהיא העבירה ל"התנגדות"**. להלן ציטטות ממספר ראיונות שהעניק:

(1) **"ברצוננו להודות לאחים באיראן על הקורבנות הגדולים מצידם במטרה להעביר את אמצעי הלחימה הזה [במשתמע רקטות פג'ר 5 שהטווח שלהן מגיע לת"א] למען ההגנה על העם הפלסטיני..."** (ראיון זיאד אלנח'אלה, פאל טודיי, 18 בנובמבר 2012).

(2) זיאד נח'אלה דחה שמועות, כי ההסלמה מהווה מימוש של תוכנית איראנית, באומרו: **"...הנשק שבו ההתנגדות נלחמת, ואפילו הנשק של חמאס, הוא נשק איראני מהכדור הראשון ועד הטיל, ואפילו מה שמיצר ביצור מקומי הינו בפועל איראני..."** (אלחיאת, 18 בנובמבר 2012).

זיאד אלנח'אלה: הנשק שהג'האד האסלאמי בפלסטין משתמש בו הינו איראני (ערוץ אלערביה, 20 בנובמבר 2012)

3) **זיאד אלנח'אלה**, נשאל בראיון לערוץ אלעאלם האיראני בערבית על רקטות פג'ר 5. אלנח'אלה השיב, כי **רקטות אלו, שהביאו להם את הניצחון, התקבלו מאיראן**. הוא נשאל האם הם יפסיקו את הברחות הנשק אם יחתמו על הסכם הרגעה והשיב (תשובה מעומעמת), כי הג'האד האסלאמי בפלסטין הינו גוף עצמאי, המחמש את עצמו על מנת שיוכל להגן על עמו (אלעאלם, 19 בנובמבר 2012).

4) **דאוד שהאב**, דובר הג'האד האסלאמי בפלסטין, אמר בראיון לערוץ הלבנוני אלמיאדין (19 בנובמבר): "אין זה סוד שאנו **אומרים שהסיוע הצבאי שהוגש להתנגדות הפלסטינית, מ-א' עד ת', מכדור ועד רקטה, הינו סיוע מהרפובליקה האסלאמית, סיוע איראני**. זהו עניין שעלינו לומר אותו, וראוי מאוד שנאמר אותו, בצורה מפורשת ומבלי להתבייש".

חזבאללה ופרשן פוליטי לבנוני המקורב אליו

6. **חסן נצראללה**, בנאום שנשא בפרבר הדרומי של בירות (אלמנאר, 19 בנובמבר 2012), **שיבח את תפקידן של איראן וסוריה בהעברת אמצעי לחימה לארגוני המחבלים ברצועת עזה:**

א. חסן נצראללה העלה את השאלה כיצד הגיעו רקטות פג'ר 5, רקטות הגראד וטילי הנ"ט (מסוג קורנט ומסוגים נוספים) לרצועת עזה? "מי שלח אותם למרות המצור [על רצועת עזה] ומי הוביל אותם?".

ב. על כך הוא השיב, כי חשוב להבליט את **תפקידה של איראן ואת תפקידה של סוריה** בנושא זה. נצראללה התייחס בזלזול למדינות המעבירות לפלסטינים תרופות (קרי, מצרים) או נותנות להם "גרוש וחצי" (קרי, קטר). הוא הדגיש את חשיבות הסיוע הצבאי [האיראני והסורי] **המאפשר לארגונים הפלסטינים לתקוף את תל-אביב וירושלים, לפתוח באש על מטוסים וספינות,**

ולהרוס נגמ"שים. מנגד, אותם הערבים, ששולחים ספינות עמוסות נשק ללוחמי האופוזיציה בסוריה, אינם מעזים לשלוח ולו גם כדור אחד לעזה.

ג. האתגר האמיתי העומד בפני העולם הערבי והמוסלמי הינו, **שלמדינות הערביות והמוסלמיות יהיה העוז להעביר אמצעי לחימה במהירות האפשרית** (עוד היום) לעזה. לעומת זאת הישראלים לדבריו, מהמרים שהרקטות בעזה "יגמרו מעצמן".

ד. נצראללה התייחס לטענה לפיה נטשה איראן את חמאס משום שזו יצאה מ"מחנה ההתנגדות". הוא הבהיר כי **איראן, סוריה וחזבאללה** לא ינטשו את רצועת עזה [קרי, את ארגוני הטרור שבה] וימשיכו למלא חובתם כלפיה, גם אם קיימים חילוקי דעות פוליטיים מסוימים [רמז לחילוקי הדעות שבין איראן לחמאס בעקבות ההתקוממות בסוריה והתייצבות חמאס נגד המשטר הסורי].

7. **אבראהים אלאמין**, פרשן פוליטי לבנוני חשוב המקורב לחזבאללה (מתראיין לא פעם בערוץ אלמנאר), פרסם מאמר בו הוא **מותח בקורת על חמאס משום שזו נמנעה מלהעניק קרדיט לאיראן ולסוריה** על הסיוע הצבאי שהן הגישו לה. המאמר גם מצביע על הצורך, **שבשיקום התשתית הצבאית שניזוקה, במשתמע בסיוע איראן וסוריה.** להלן עיקרי המאמר, שהתפרסם בעיתון הלבנוני אלאח'באר הנחשב כמבטא את עמדותיו של חזבאללה (אלאח'באר, 20 בנובמבר 2012):

א. המאמר, שכותרתו "איזו אסטרטגיה תאמץ ההתנגדות לאחר הניצחון?" נפתח בשאלה **מדוע לא הודה ח'אלד משעל לסוריה, איראן וחזבאללה על הסיוע הצבאי הישיר שהגישו ל"כוחות ההתנגדות" ברצועה.** זאת בניגוד להרעפת השבחים על מצרים, תורכיה וקטר, עליה הוא חזר פעמים רבות, על שעמדו לצד תושבי רצועת עזה.

ב. המאמר ממשיך וקובע, כי חאלד משעל לא מילא חובתו לאיראן ולסוריה, אשר השקיעו מאמצים מאמצים אדירים, הוציאו עשרות מיליוני דולרים, והקריבו אנשים כדי לפתח את יכולותיהם הצבאיות של "כוחות ההתנגדות" (קרי, ארגוני הטרור) **ברצועת עזה**, ובפרט את יכולותיהם הארטילריות. סיוע זה לא ניתן בשל אינטרס זה או אחר אלא **למען "סוגיה מקודשת", מתוך אידיאולוגיה ו"למען אללה".**

ג. הפסקת האש בין ישראל ("האויב") למחבלים ("התנגדות"), העומדת להיות מושגת בקרוב, **אסור לה שתוביל למהלכים, שאינם מעוגנים ב"לב פעילות ההתנגדות" ואינם משקפים את מטרותיה, לפיכך, מי שסבור, שהוא תומך ב"התנגדות" (קרי, מצרים ובעלות בריתה) עליו להגיש לה תמיכה מעשית.** בין ה"התנגדות" ל"כיבוש" מתחוללת מערכה מתמשכת במסגרתה **"ההתנגדות המזוינת היא אופציה אמיתית וקבועה".**

ד. ארגוני המחבלים (ה"התנגדות") הצליחו להפגין יכולת ארטילרית של פגיעה במרכזים רגישים בלב ליבה של ישראל ("בלב האויב"). משמעות הדבר שהיכולות הארטילריות הללו מלא תפקיד מכריע בהכשלת התוקפנות הישראלית. הדבר מוביל לשאלה **מה יהיה הצעד הבא של "כוחות ההתנגדות" (קרי, ארגוני הטרור).** האם הם יסכימו לשביתת נשק (הדנה) ממושכת תמורת

"רווחים שלטוניים" והסתפק בשיקום התשתיות שנהרסו, או שיפיק תועלת מהנסיין הנוכחי כדי לשקם את הכוח הצבאי והארטילרי האיכותי, שיוכל להרתיע את ישראל מחזרה על תוקפנותה (חלופה שבה מצדד אברהים אמון במשתמע).

שבחים לסיוע הצבאי האיראני בכלי התקשורת באיראן

8. כלי התקשורת האיראנים, שציטטו אישים בכירים בממשל, שיבחו גם הם את הסיוע הצבאי האיראני לפלסטינים, בנפילת רקטות פג'ר 5 בשטח ישראל כפי שהומחש במבצע "עמוד ענן". כמו בהתבטאות מנהיג חזבאללה נוצל סיוע זה להתנגחות עם מדינות אסלאמיות אחרות (רמז למצרים ובעלות בריתה) שאינן מספקות לפלסטינים את הנשק הדרוש להם. עם זאת הופיעו גם בתקשורת האיראנית גם גילויי ביקורת על ההודעה באחריות איראן לאספקת הרקטות למחבלים **בין השאר בשל החשש מפני תביעות משפטיות נגד איראן במערב.**

9. כך למשל:

א. **עלי לאריג'אני** בנאומו בפרלמנט (21 בנובמבר) הודיע: "אני מכריז בגאווה, **שתמיכתנו בפלסטינים הייתה בכסף ובחימוש.** אנו מכריזים בגאווה שנמשיך לעמוד לצידם של הפלסטינים במצבים הקשים ביותר" (פארסניוז, 21 בנובמבר 2012).

ב. **מחמוד חסן אבו- תראבי פרד,** סגן יו"ר הפרלמנט, נאם בפני הפרלמנט על תפקידם של הכוחות המזוינים של איראן בבניית היכולת הצבאית של הלוחמים הפלסטינים בעזה. לדבריו **"יכולתם של הכוחות המזוינים של איראן הופיעה בעזה וגרמה להשפלה ולחוס אונים של המשטר הציוני"**. (פארסניוז, 18 בנובמבר 2012).

ג. בעיתון **כיהאן** נכתב כי **בשעה שחמאס יורה טילים איראנים לעבר ישראל,** ומנהיגי מדינות ערב שומרים על שתיקה, לוחמי חמאס ומאות מיליוני משקיפים מוסלמים באזור **יודעים היום טוב מאי פעם, שאיראן היא זו שתומכת בעם הפלסטיני,** ואינה מייחסת כל חשיבות להבדלים בין שיעים לסונים (כיהאן, 17 בנובמבר 2012).

ד. **סוכנות הידיעות פארס** פרסמה מאמר (21 בנובמבר 2012) העוסק בשינוי האסטרטגי שנוצר כתוצאה מההשקעה הגדולה של איראן בתעשיית הטילים. במאמר צוין, כי מערכות הטילים מסוגלות להביע במידה רבה את גורל המלחמה הא- סימטריות **ולפיכך השקעתה של איראן לא הייתה לשווא** (רמז ל"השקעתה" של איראן באספקת רקטות לארגוני המחבלים).

גילויי הסתייגות והכחשה

10. האתר עזר- איראן (Asr-e Iran) מתח ביקורת על הדיווחים, שהתפרסמו בתקשורת האיראנית לפיהם הטילים בהם עושה חמאס שימוש הם מתוצרת איראן. האתר טען, כי בטענה זו ממעיטה איראן מגבורתם של "לוחמי ההתנגדות הפלסטינים" ולוקחת לעצמה קרדיט על המאבק בישראל. **כמו כן, לטענות כאלה עלולות להיות השלכות מדיניות ומשפטיות שליליות לנוכח התביעות המשפטיות**

הרבות שהוגשו כנגד איראן בבתי משפט מערביים מצד נפגעי פעולות טרור בפלסטין ובלבנון. תביעות אלה מבוססות על הטענה שאיראן מקיימת קשרים עם חזבאללה וחמאס ומספקת להם נשק. האתר ציין, כי גם אם טילי פג'ר-5 אכן נמסרו על-ידי איראן לחמאס, אין זה ראוי, לפיכך, בתנאים הנוכחיים להשמיע טענה זו בשעה שהמשטר האיראני עצמו מכחיש זאת (עצר-י איראן, 19 נובמבר 2012).

11. על רקע החשש ממשמעויות שליליות שיהיו לחשיפה, הכחישו כמה אישים אירנים את העובדה שהרקטות ששוגרו מהרצועה הינן אירניות.

א. מוחמד – עלי ג'עפרי, מפקד משמרות המהפכה, השיב על השאלה: "האם הרקטות ששוגרו ע"י חמאס שייכות לאיראן?". הוא השיב כי איראן מעמידה את נסיונה לרשות כל המוסלמים, ובתוכם הפלסטינים ברצועה. הוא "הודה" שאיראן העבירה לידיו טכנולוגיה ליצור פג'ר 5 (מכך משתמעת הכחשה שהועברו רקטות איראניות לידי הפלסטינים) (איסנא, 21 בנובמבר).

ב. עלאא' אלדין ברוג'רדי, יו"ר ועדת הביטחון הלאומי ומדיניות החוץ בפרלמנט האיראני, טען כי איראן אינה מציידת את הפלסטינים ברצועת עזה בטילים שיכולים להגיע לתל אביב, בניגוד לטענות ישראל (אתר אח'בארכ, 18 בנובמבר 2012).